

Poznań, 28 stycznia 2022 roku

dr hab. Przemysław Neumann, prof. AMP
Akademia Muzyczna
im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu
Wydział Kompozycji, Dyrygentury,
Wokalistyki, Teorii Muzyki
I Edukacji Artystycznej

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
doktora Michała Wojciecha Klauzy
w dziedzinie sztuk muzycznych
w dyscyplinie artystycznej dyrygentura.**

Podstawowe dane o kandydacie.

Pan doktor Michał Wojciech Klauza urodził się w 1973 roku w Puławach. Po ukończeniu klasy skrzypiec w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II Stopnia w Lublinie podjął w 1992 roku studia na kierunku dyrygentura symfoniczno-operowa na Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Od początku swej dyrygenckiej drogi wykazywał ponadprzeciętną motywację do pracy w tym zawodzie. Będąc studentem pierwszego roku założył własną orkiestrę kameralną, by – jak sam mówi – „mieć praktyczny warsztat do zdobywania doświadczenia artystycznego i rozwijania techniki dyrygenckiej”. Brał udział w kursach mistrzowskich m.in. z Valerym Giergievem, Kurtem Redlem, Jerzym Salwarowskim. Odbył także staż dyrygencki w Sankt Petersburgu w klasie prof. Ilji Aleksandrowicza Musina. Jeszcze podczas studiów został zatrudniony w Teatrze Muzycznym Roma, a następnie w Teatrze Wielkim Operze Narodowej w Warszawie jako asystent dyrygenta. W 1998 roku zdobył wyróżnienie na II Ogólnopolskim Przeglądzie Młodych Dyrygentów w Białymstoku. Studia dyrygenckie w klasie prof. Ryszarda Dudka i prof. Szymona Kawalli ukończył w roku 1999 i od tego momentu jego międzynarodowa działalność owocuje licznymi sukcesami.

Doktor Michał Klauza współpracował z blisko osiemdziesięcioma zespołami, a liczba poprowadzonych przez niego koncertów i spektakli przekroczyła pięćset. Szefowanie lub stała współpraca z ważnymi instytucjami (Teatr Wielki – Opera Narodowa, Welsh

National Opera w Cardiff, Opera i Filharmonia Podlaska w Białymstoku, Narodowa Orkiestra Polskiego Radia w Katowicach, Teatr Bolszoi w Moskwie, a obecnie Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie) to niewątpliwie kamienie milowe w dorobku habilitanta. Osobną uwagę zwraca świadome i konsekwentne promowanie muzyki polskiej, zwłaszcza tej niesłusznie zapomnianej. Włączanie jej do programów koncertowych oraz dokonanie kilkudziesięciu nagrań archiwalnych oraz płytowych (z których kilka zostało uhonorowanych lub nominowanych do nagrody muzycznej *Fryderyk*) zasługuje na szczególne uznanie.

Ocena autoreferatu oraz wskazanego dzieła artystycznego.

Jednym z takich nagrań polskiej zapomnianej muzyki są *Nieszpory* Józefa Zeidlera, przedstawione przez habilitanta jako osiągnięcie naukowe będące podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. Jest to jedнопłytowy album CD wydany przez wytwórnę fonograficzną DUX (nr kat. 1575), którego wykonawcami są: Anna Mikołajczyk-Niewiedział – sopran, Agnieszka Rehlis – mezzosopran, Tomasz Krzysica – tenor, Robert Gierlach – bas, Polski Chór Kameralny oraz orkiestra Sinfonietta Cracovia. Całość prowadzi Michał Klauza. Płyta ta została nominowana do nagrody FRYDERYK 2021 w kategorii „Album roku – muzyka oratoryjna i operowa”.

Józef Zeidler to polski kompozytor okresu klasycyzmu. Urodził się w 1744 roku, zmarł zaś w roku 1806 w wielkopolskim Gostyniu, gdzie spędził ponad 30 ostatnich lat swego życia. Jego twórczość od 2006 roku jest systematycznie przypominana przez Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej im. Józefa Zeidlera – organizatora Festiwalu Muzyki Oratoryjnej „Musica Sacromontana” w Bazylice na Świętej Górze w Głogówku koło Gostynia. Co roku, podczas kolejnych edycji festiwalu prezentowane są publiczności sukcesywnie dzieła tego zapomnianego przez dwieście lat twórcy – a partytur Zeidlera zachowało się około trzydziestu. Organizatorzy starają się też, aby utwory te były przy okazji wykonania utrwalone na płytach.

W taki sposób w roku 2019, na 14. edycji Festiwalu, zaprezentowane i zarejestrowane zostały *Nieszpory* Józefa Zeidlera. Jest to utwór składający się z 14 osobnych części. Partytura została zrekonstruowana przez Macieja Bolewskiego na podstawie zachowanego rękopisu. Skład orkiestry jest niewielki – 2 flety, 2 trąbki, pierwsze i drugie skrzypce oraz continuo, do tego czworo solistów śpiewaków i czterogłosowy chór mieszany.

F. Kucman

Nagranie *Nieszporów*, stanowiące artystyczną podstawę postępowania habilitacyjnego, zwraca uwagę spójnym, wyrównanym brzmieniem i znakomicie wyważonymi proporcjami – zarówno pomiędzy poszczególnymi sekcjami orkiestry, wokalistami między sobą, jak i w ujęciu całego aparatu wykonawczego. Interpretacja doktora Klauzy wyróżnia się odpowiednią ilością wibracji w instrumentach smyczkowych – potraktowanie tego aspektu wykonawczego jako elementu ornamentalnego, dekoracyjnego (nie zaś permanentnej cechy dźwięku) świadczy o głębokim zrozumieniu przez dyrygenta specyfiki muzyki okresu XVIII wieku. Zaproponowane tempa umożliwiły śpiewakom dokładne wyartykułowanie warstwy tekstowej utworu. Muzyka zarejestrowana na płycie wyraźnie podąża za słowem, a znaczące dla dramaturgii dzieła frazy tekstowe są trafnie i należycie podkreślone. Na szczególne docenienie zasługuje umiejętne zamaskowanie niedostatków w prozodii – akcenty słowne nie pokrywające się z mocnymi częściami taktów nie rażą, przy słuchaniu *Nieszporów* na żywo mogłyby pozostać zupełnie niezauważone nawet przez wprawne ucho. W całym nagraniu słychać duże doświadczenie operowe dyrygenta i wysoko rozwiniętą umiejętność współpracy ze śpiewakami.

Konkluzja.

Doktor Michał Klauza jest bez wątpienia artystą mogącym poszczycić się znaczącymi osiągnięciami i jednym z najciekawszych obecnie polskich dyrygentów w swoim pokoleniu. Przedstawiony i udokumentowany dorobek artystyczny pokazuje wszechstronność jego zainteresowań i muzycznych działań oraz świadome i umiejętne prowadzenie swojej kariery. Przedstawione dzieło artystyczne jest przygotowane bardzo starannie i z pewnością posiada indywidualny i twórczy charakter. Biorąc pod uwagę powyższe, pozytywnie oceniam przedstawioną przez doktora Michała Wojciecha Klauzę dokumentację, autoreferat oraz nagranie. Tym samym uznaję, że jego osiągnięcia spełniają wymagania Ustawy oraz całkowicie popieram wnioski o przyznanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej dyrygentura.

Przemysław Neman